

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „ŠILALĖS VANDENYS“

TVIRTINU
Direktorius
Remigijus Vėlavičius

VEIKLOS STEBĖSENA

2025-03-21

Šilalė

UAB „Šilalės vandenys“ (toliau – bendrovė) vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 24:2023 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, yra parengę veiklos stebėseną, kuri padeda įvertinti geriamojo vandens tiekimo sistemos veikimo rezultatus, nustatyti geriamojo vandens saugos ir kokybės problemas ir esant poreikiui imtis iš anksto suplanuotų taisomųjų veiksmų. Veiklos stebėseną skirta patvirtinti kontrolės priemonių, taikomų vandens gamybos, ruošimo, laikymo ir paskirstymo etapuose veiksmingumą.

Vykdamas veiklos stebėseną, turi būti vykdoma drumstumo stebėseną geriamojo vandens tiekimo įmonėje, dėl reguliaraus kontroliuojamo fizinio šalinimo, naudojant filtravimo procesus, veiksmingumo. Bendrovėje drumstumo stebėseną vykdoma atliekant A ir B grupės rodiklius pagal su Valstybine maisto ir veterinarine tarnyba (toliau – VMVT) suderintą „Geriamojo vandens stebėsenos“ programą. Papildoma stebėseną 2023 metais buvo pasirinktinai atlikta Šilalės miesto II ir Kvėdarnos vandenietėse, kuriose atlikta po 32 drumstumo tyrimus kiekvienoje vandenvietėje. Pagal tyrimo protokolus nė vienas mėginys neviršija 1 NTU. 2024 metų pradžioje dar buvo atlikta po 10 drumstumo tyrimų tose pačiose vandenvietėse. Pagal tyrimo protokolus nė vienas mėginys neviršijo 1 NTU. Tad 2025 metais papildoma stebėseną nebus atliekama. Taip pat HN 24:2023 IV sk., 21 p. teigiama, jog šis reikalavimas netaikomas požeminio vandens šaltiniams, kuriuose drumstumą sukelia geležis ir manganas (1 lentelė).

1 lentelė. Veiklos stebėsenos rodiklio etaloninės vertės ir jų tyrimo dažnumas

Veiklos stebėsenos rodiklis	Etaloninė vertė	Geriamojo vandens tiekimo teritorijoje per parą paskirstomo ar pagaminamo vandens tūris (m ³)	Minimalus mėginių ėmimo ir analizės dažnumas	Pastabos
Drumstumas geriamojo vandens tiekimo įmonėje	0,3 nefelometrinių drumstumo vienetų (NTU) 95 % mėginių atveju ir nė vienas negali viršyti 1 NTU	$\leq 1\,000$, $>1\,000$ iki $\leq 10\,000$	Netaikoma	Geriamasis vanduo gaunamas iš požeminių šaltinių, kuriuose drumstumą sukelia geležis, manganas.

Veiklos stebėseną taip pat apima HN 24:2023 IV sk., 22 p., 7 lent. nurodyto neparuošto vandens rodiklio stebėseną, kad būtų kontroliuojamas geriamojo vandens ruošimo procesų, kuriais siekiama išvengti mikrobinės taršos rizikos, veiksmingumas. Veiklos stebėsenos metu vykdomo neparuošto vandens stebėsenos rodiklio vertė turi atitikti 2 lentelėje nurodytą etaloninę vertę ir turi

būti tiriama tuo atveju, jei atlikto rizikos vertinimo rezultatai pagrindžia tokio tyrimo tikslingumą. Bendrovėje nėra atliktas geriamojo vandens tiekimo sistemos rizikos vertinimas, todėl nėra tikslingumo atlikti somatinių kolifagų stebėseną.

2 lentelė. Neparuošto vandens stebėsenos rodiklio etaloninė vertė ir matavimo vienetai

Rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Etaloninė vertė
Somatiniai kolifagai	Fagų formuojami vienetai (PFU)/100 ml	50 (taikoma neparuoštam vandeniui)

Radiologinių tyrimų dažnumas nustatomas pagal HN 24:2023 VII sk., 56 p., 11 lentelę. Raštas iš RSC pridedamas. Taip pat pridedami tyrimo protokolai. Radiologiniai tyrimai neįtraukti 2025 metams į stebėsenos programą.

Bendrovėje geriamasis vanduo iš požeminių vandens gręžinių tiekiamas 26 vandenvietėms iš 49 per biologinius oksidatorius ir slėginius nugeležinimo filtrus, iš jų vandens rezervuarus arba tiesiogiai vartotojams. Vykstančių procesų metu iš požeminio geriamojo vandens yra pašalinama padidėjusi geležis, amonis, manganas ir nemalonūs kvapai. Filtrų užpildai ir vandens kokybės gerinimui naudojamos cheminės medžiagos atitinka „Geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių reikalavimų aprašo“ patvirtinto LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2023 03 13 d. įsakymu Nr. D1-75/V-330, nustatytus grynumo ir kokybės reikalavimus. Eksploatuojamuose 26 vandens gerinimo įrenginių slėginiuose filtruose naudojamas įvairaus diametro kvarcinis smėlis.

Tiekiamas geriamasis vanduo tiesiogiai nedezinfekuojamas. Natrio hipochlorito (NaClO) tirpalu dezinfekuojama vandens ruošyklų vandentiekio vamzdžiai, vandens ruošimo oksidacinės talpos, siekiant išvengti mikrobiologinės taršos. Po dezinfekcijos, prieš tiekiant vartotojams, gausiai plaunama švariu vandeniu, nepatiekiant vartotojams, taip pat atliekamas laisvo chloro likučio tyrimas. NaClO saugos duomenų lapai pateikiami prieduose.

Geriamojo vandens įrenginių procesų priežiūra ir valdymas atliekamas SCADA sistemoje, kurią visą parą stebi dispečeriai. Taip pat papildomai bendrovė yra parengusi vandenviečių eksploatacinės priežiūros, gerinimo įrenginių parametrų ir geriamojo vandens kokybės savikontrolės stebėseną. Ją atlieka vandentvarkos inžinierius ir bendrovės paskirtas darbuotojas. Duomenys fiksuojami bendrovės vidiniuose registruose.

Vandenvietėse, kuriose pastatyti vandens gerinimo įrenginiai: 1. vykdoma įrenginių, vandenvietės aplinkos priežiūra pagal eksploatacinės priežiūros planus ir yra pildomas eksploatacinės priežiūros darbų registras; 2. atliekami nustatytu dažnumu geriamojo vandens savikontrolės tyrimai (amonis, geležis, manganas, arsenas, ištirpusio deguonis kiekis) ir stebimi svarbiausi įrenginių parametrai. Duomenys pildomi gerinimo įrenginių parametrų registruose.

Bendrovėje yra užtikrinamos vandens tiekimo sistemų apsaugos nuo makrobestuburių prevencinės priemonės. Vandens gerinimo įrenginiuose filtrai yra uždari. Esant poreikiui plaunami vamzdynai, gerinimo įrenginių užpildai ir švaraus vandens rezervuarų dezinfekavimas. Visose ventiliacijos angose sudėti tinkleliai nuo uodų, vandenvietės teritorija prižiūrima, pjaunama žolė, aptverta, užrakinta.

Parengė: Vandentvarkos inžiniere
Neringa Ežerskienė

(parašas)